

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Hirdetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: Dr. Franciscy Lajos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9 szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fill. Több-
szöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Nemzeti védelem.

A nemzeti védelem jellegével bir az a mozgalom, melyet az országos magyar gazdasági egyesület, a vidéki gazdasági, kereskedelmi és kulturtestületekkel társulva idított meg abból a célból, hogy a kivándorlás ügyének törvényhozási és társadalmi szabályozására megfelelő intézkedéseket hozzon javaslatba.

Nagy nemzeteknek térfoglalásra, kicsinyeknek tömörülésre van szükségük. Népes országok lakosai kivándorolhatnak, azt a közgazdasági viszonyok mindaddig, a míg a kivándorlás a szükséges munkaerőt nem csökkenti, megbírják, sőt az arányos fejlődés szempontjából szükségessé teszik. Azért gondolkodik a túlnépes német birodalom gyarmatbirtokokról, melyeken népének felesleges részét el akarja helyezni, azért törekszik a még túlnépesebb Olaszország anyagi erejének roppant megfeszítésével Afrikában gyarmatokat szerezni, mert látja, hogy túlszaporodott méhrajok módjára nyüzsgő népe nem bir megélni azon a földön, melyen született és 30 milliónyi embertömeggé növekedett.

Ilyen nepesedési viszonyok között áldás a kivándorlás, melyet azonban az állam még ilyen túlnépes országban sem biz a vaksorsra, hanem egy tervszerű

gyarmatpolitikának a keretei közé szorítja ezt az ügyet, hogy a kivándorlott nép és annak munkaereje az anyaországra nézve el ne vesszen, hanem az új hazában is gyümölcsöző tőkét képezzen.

Magyarországra nézve azonban, melynek népe, ha még egyszer annyi volna, mint a mennyi van, még akkor sem volna sok, a kivándorlás egy kimondhatatlanul káros népmozgalmi folyamat, mely a legbecsesebb munkaerőtől fosztja meg az országot, az ipari, gazdasági és kereskedelmi élet nélkülözhetetlen tényezőitől, kiknek hiányát a legerősebben megtizedelt vármagyék már eddig is súlyosan érzik. De még komolyabb jellegűvé teszi a bajt az a pótolhatatlan veszteség, melyet a kivándorlás következtében az ország szenved azon a réven, hogy ős lakosai elhagyják a hazát, olyanok, a kik vagy a nemzettörzshöz tartoznak, vagy évszázadokon át itt laktak és az államalkotó nemzettel egy politikai és társadalmi közösséget képeztek. Ezek reánk nézve pótolhatatlanok, kiválásuk az országot fentartó nemzeti erőnek az apadását jelenti. És ez az, a miért a nagy mérveket öltött kivándorlást nemzeti veszedelemnek kell tartanunk.

A veszedelem ellen a védekezés kissé meg van késve. A hetvenes évek eleje

óta, a mikor a kivándorlás kezdetét vette, körülbelül négyszázezer embert vesztettünk, kiknek a munkaereje több milliárd értékű vagyont képvisel, s e vagyonnak nem egészen kétszázalékos kamatját kaptuk vissza az Amerikából küldött pénz értékében. Tehát már anyagi károsodásunk is roppant nagy, szellemi és erkölcsi kárunk pedig, melyet mi, kis nemzet, négyszázezer embernek kebelünkbelől való kiszakadása által szenvedtünk, megmérhetetlen.

De ha már későn történik a védekezés, annál erőteljesebbnek és általánosabbnak kell annak lennie. A társadalomnak, a törvényhozásnak, az egész közgazdasági szervezetnek elodázhatatlan feladata odahatni, hogy a kivándorlásból származó nagy veszedelem elhárítható.

A társadalom már megmozdult, s hatalmas mozgalma mindenesetre lökést ad a törvényhozásnak. A miskolci kongresszust gyors egymásutánban követni fogják a Dunántul, Délvidéken és a Székelyföldön tartandó kivándorlási kongresszusok, melyeknek tanácskozásai becses anyagot fognak szolgáltatni a kormány és a törvényhozás tevékenységének.

A magyar társadalomban rejlő konzervatív szellemnek fényes bizonyítéka az az anyag, melyet a kivándorlás ügyében

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Kirándulás Erdélybe.

Aranyugaras nyári napnak a reggele köszöntött minket a budapesti keleti pályaudvaron, a hol felszálltunk a budapest—gyulafehérvári gyorsvonatra, hogy a kies Erdély szép földjére utazzunk.

Heten voltunk a kis utazó társaságban, mindnyájan hivatalosak Gyulafehérvárra, a hol az erdélyi püspök és lelkes papjai fényes ünnepre készültek, az erdélyi oltaregyletek közös zaslójának felszentelésére, melylyel kapcsolatosan eucharisztikus kongresszust is rendeztek. A püspök és a rendezőség az ünnepnek és a kongresszusnak országos kihatóást akartak biztosítani, azért hívtak meg vendégeket és szereplőket papokat az ország különböző részeiből.

Utunk táj szépségeiben nem bővelkedett. Erdős hegyek, dús legelőkkel, tarka virányokkal átszótt völgyek, csobogó patakok, omló zuhatagok, bergek, melyeknek ormain farkasszemet néz a tűző nappal a királyi sas, tavak, partok, mohlepte vármok, melyeknek dűledező falai közül

kihallatszik a baglyok ühögése és a forgó szél sívítása: ilyen képei a tűnő tájnak, ilyen emlékei a hagyományos multnak, nem gyönyörködtek szemünk.

De azért a vidékek, melyeken vonatunk átröbögött, nem nélkülöztek a bajt és az érdekeséget. Átszeltük a nagy magyar Alföldnek délkeleti részét, beláthatatlan rónákon révedezett tekintetünk, lengő kalásztenger hullámain ringattuk gondolataink és érzéseink sajkját, mely megtelt büszke örömmel attól a tudattól, hogy ez az Isten áldotta föld, ez a kincseket termő végtelen síkság magyar hazánk földje, melyen túlnyomó részben a fajmagyarság milliói laknak.

Egymásután bontakoztak ki a távolság ködéből Nagy-Kata, Ujszász, Szolnok, Mezőtúr rengeteg határai, haragos-zöld színű gabonatajaikkal, melyek közül a kisebbek is oly méretek között terülnek el, hogy bevalának egy-egy felvideki falu határanak. Viruló fejlődésben pompáznak a gyönyörű vetések. Magas száron, erősen lekonyított fejjel áll tarsai között a rozs, fiatalos üdeséget már elvesztette, töve sárgul, kalásza halványuló zöldes színben mutatkozik, lengése bágyadt, kezdi már érezni az öregség első terhét. Annál elevebb és vidámbb mellette a búza, mely még pajzán kacérokodással forgatja könnyű

fejecskéjét, lengése légies, sötét színű zöld ruháján ott csillog még a fiatalság üde harmata.

Fiatalabbik testvére az árpa még üdélb és virulóbb. Olyan, mint a gyerekifju, a kinek arcán finom, érintetlen rétegen ül a gyermekded ártatlanságnak és bájnak hamva, melyből majd a férfias szépségnek erőteljes vonásai fognak kirajzolódni. A lucerna már termést adott, de nem látszik meg rajta a kimerülés sápadtsága, újra virul s most ismét oly szép, mint az egészséges fiatal fa, melynek az életteljessége akkor fejlődik ki, mikor már egy-kétszer gyümölcsöt hozott.

A répát olyannak nézzük az anyaföld születtei között, mint a gyermeket, a ki csak most kezd járni és dadogni. Eddig az anyaföld szoptatta, dajkálta és pólyákba takargatta. Most már gyerekruhát kapott, melyben kedvesen fest. Rangosan sorokba áll és társaival katonásdit játszik. Anyja becézgeti a játszó gyermeket, az apja pedig a gazda örül a vidám játéknak, mert ez a vidámság az egészség jele, mely ha megmarad, nagy áldásává lesz a gazda házában.

A vetéses táblákat akácfa szegélyezik. A megkésített tavasz csak most rakta tele virággal lombátorukat, de a késésért bőven kárpótolta őket. Vékony ágaik roskadoznak a virágteher alatt, melynek átható illatát a szellő beviszi a

a miskolci kongresszus felszínre hozott. Azok a vezéreszmék, melyeket ott kifejtettek, a magyar nemzet lelkéből, az államfentartó öserőnek legbensőbb természetéből csiráztak ki. Nincs ezekben a kitünő vezéreszmékben egyetlen árnyalata sem a liberalizmusnak, nincs abban a tiszta légkörben, melynek magasságában szárnyalnak ezek az eszmék, egyetlen egymiazmája sem annak a kozmopolitizmusnak, melynek mérge minden politikai alkotásba és minden társadalmi szervezetbe behatolt, melyet az uralkodó szabadelvű rendszer a saját kezdeményezéséből és saját elveinek befolyása alatt létesített.

A miskolci kongresszus kimondotta, hogy a kivándorlás ügyének rendezésénél egyrészt szigorú tiszteletben kell tartani az emberi jogok szabadságát, másrészt pedig mindent el kell követni arra nézve, hogy a kivándorló, mielőtt elhagyná hazáját, állampolgári kötelességeinek eleget tegyen. Gyermekek és éretlen korú ember előtt legyen elzárva a hazából kivezető út, a felnőtt ember azonban, a ki idehaza minden kötelességének eleget tett, és a ki bir azokkal az előfeltételekkel, melyek az idegenben való megélhetéshez szükségesek, menjen ki, de maradjon meg magyarnak ott az idegenben is és tételessék neki könnyűvé a hazajövetel minden pillanatban, a mikor reá nézve idehaza a megélhetési viszonyok mostohasága megszűnt.

»Gondozni kell a kivándorlottak hazafüli érzelmeit és lelki életét«, mondotta a miskolci kongresszus elnöke, Miklós Ödön, »hogy el ne szakítsák véglegesen azt a kapcsolatot, mely őket a hazához fűzi.« Igen, gondozni kell őket, hogy megmaradjon bennök a magyar hazához való ragaszkodásnak érzete, de gondozni kell őket lelkileg is, hogy el ne nyelje őket az orosz szakadárság, mely Amerikában roppant pénzzel dolgozik.

Nagyon helyes az az alapelv is, me-

vasuti kocsikba, széthordja a rónán, illatos lesz tőle a levegő, melyet az utas mohón szív be, édes gyönyörrel, mint a kedveskedő anyatermesztet lehetett, melytől felszerken az életkedv és felelősség a bágyadt erő.

Hossza-vege nincs az életet termő délibábos síkságnak. Gyoma, Békés-Csaba, Arad gazdag rónái, szikes legelői, gulyái és tanyái repülve tűnnek el a szem elől. Csodálatos egyformaság fogja át az elmaradó vidékeket. Nincs egy halom, nincs egy bokor, mely jelezné, hogy más vidékre repültünk át. Csak a Tisza, melyen Szolnok mellett robog át a vonat és a Maros, melyet Aradon túl Maros-Illye mellett érünk el, hogy azután versenyt fussunk vele utunk végéig, tüntetik fel az országreszeket, melyeknek gazdagságát csodálva szemléljük.

Átme gyünk Kurticsra, az első falun, melyben a delmagyarországi oláhság nagyobb tömegben együtt lakik. A rónaságot halmok kezdik határolni, a földterület szűkül, feltárul előttünk a kis partú Maros vidéke, melyet két oldalról szeliden emelkedő, gyönyörűen befásított hegyek öveznek. A Maros termékeny völgyében vagyunk, mely vetekezik a Vág-völgy szépségeivel, bár nem oly gazdag érdekes váromokban és nem diszítik

lyet a miskolci kongresszus egyhangulag magáévá tett, hogy t. i. a kivándorlási ügynökök az országba be ne jöhessenek, itt államellenes üzemeket ne folytathassanak. A kozmopolita sajtó felzúgott ezen felfogás ellen, de hála Istennek, a magyar társadalom már sokkal érettebb, sem hogy a kozmopoliták lármája megzavarhatná.

Látható ebből, hogy a magyar társadalom, ha nem vezeteti magát a liberális párttól járszallagon, legmélyebb rétegeiben konzervatív gondolkodású és keresztény szellemű. A nemzeti védelem különben már természeténél fogva sem lehet más, mint konzervatív és keresztény szellemű, mert ebből a két sajtóságból fakadnak ki a nemzeti lélek érzései.

Az egyházmegyei nyugdíjalap közgyűlése.

A nyitra-egyházmegyei papság a nyugdíj-segélyalap ügyében mult szerdán tartotta meg szabályszerű közgyűlést.

A káptalan tagjai közül a közgyűlésen jelen voltak Venczell Ferenc, Czeizel Gábor, Vagner József, Malatinszky József, dr. Bobok József, Jeszenszky Alajos kanonokok. A megválasztott, vagy hivataluknál fogva a közgyűléshez tartozó tagok, száma nézve 52-en, 5 kivételével mindnyájan megjelentek.

Az elnöki tisztet a püspök úr ő méltósága helyett, Venczell Ferenc, c. püspök, nagyprépost viselte, a ki megleghangú megnyitó beszédében visszapillantást vetve arra a nemes áldozatkész-ségre, melylyel az egyházmegyei papság a nyugdíj-segélyalapot, a szeretetnek ezt a szép művet megalkotta, lendületes szavakkal fejtette ki a közgyűlés célját és felhívta az összegyűlt tagokat, hogy a folyó ügyeket ugyanazzal a jóakaró szeretettel vitassák meg, melynek ez az áldásos intézmény az eredetét köszöni.

A zajos éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után a közgyűlés az elnök indítványára előadónak dr. Dudek Jánost, kisebb papnevelőintézeti igazgatót, jegyzőül pedig dr. Mihajovics Ede theologiai tanárt választotta meg. A jegyzőkönyv hiteljesítésére dr. Bobok József apátkanonok és dr. Franciscy Lajos theol. tanár jelöltettek ki.

A névsor felolvasása után dr. Dudek János előadó jelentést tett a központi bizottság 3 évi

oly csinos és rendezett városok, mint a milyenek a Vág-völgy öleiben fekszenek.

A rómaiak Dacopolisa, a mostani Déva mellett, mely a Maros-völgynek egyik legkisebb pontja, egy körülbelül 500 méter magas hegyen, hatalmas trachyt sziklák között meredezik a dákok egykoron híres vára, mely 1849 óta romokban hever. A vár kezdet óta nevezetes erőd volt, a régi Dáciának egyik kulcsa, melyet a dák királyok a stratégiának összes fortélyaival megerősítettek, hogy vődöbástyájuk legyen a rómaiak ellen vívott harcokban. Az egyik dák király, Decebalus, állítólag itt van eltemetve.

Még csak félig futotta be pályáját a délpontot meghaladott nap, midőn az ünneplő Gyulafehérvárra megérkeztünk. A pályaudvaron a rendező bizottságnak papi és világi tagjai fogadtak minket, lekötözölő szíveséggel. A püspök és más városi előkelőségek fogatain hajtattunk be a szép fekvésű városba, melynek utcáin lépten-nyomon ünneplő közönséggel találkozunk. Mintegy 80 pap érkezett meg az erdélyi egyházmegyéből és mindenik magával hozott egy csapatot a hivei közül, a közeli községek papjai pedig nagyobb számú néppel körmenetileg jöttek el az ünnepre.

Tiszta szekelyek voltak mindnyájan, a kik között azonban a tulajdonképeni nép csak gyér

működéséről. A jelentés szerint a központi bizottság négy ülést tartott, melyekben elvi jelentőségű és személyes vonatkozású ügyeket intézett el, nyugdíjakat és segélyeket szavazott meg. A közgyűlés a kimerítő jelentést egyhangulag tudomásul vette.

Következett a nyugdíj-segélyalap állapotáról szóló jelentés, melyet Kútvaszer István c. kanonok, kegyes alapítványi főszámvéző terjesztett elő. A jelentésből a következő öröndetes adatok jutottak a közgyűlés tudomására. A segélyalap jövedelme 1901-ben 12.476 korona 70 fil., kiadása 6.283 kor., 28 fillert tett ki. Maradvány az 1901. évről 5.204 fil. Ehez hozzáadva az előző két évben megtakarított 4000 koronát, a segélyalapnak 9204 kor. 42 fil. szabad rendelkezésre álló vagyona van. — A közgyűlés a jelentést lelkes éljenzéssel tudomásul vevén, Dr. Teszelszky József indítványára a főszámvézőnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A nyugdíjaztatást benyújtott kérvények tárgyalásánál hosszabb eszmecsere szolgálattott okot Biringer Ádám c. kanok, kolosi plebános kérvénye, melyet az előadó alaki szempontból kifogásolt, miuthogy sem az alesperesi kerület, sem a kezelő orvos a folyamodót szolgálatképtelennek nem nyilvánították, hanem annak a véleménynek adtak kifejezést, hogy kellő gyógykezelés mellett a folyamodónak még lehet reménye arra, hogy a lekipásztorkodás terén működhetik. A közgyűlés ezen vélemény alapján kimondotta, hogy a folyamodót nem tartja nyugdíjazhatónak, hanem 400 korona segélyben részesíti, hogy gyógykezelésének költségeit könnyebben fedezhesse.

Bár igen sajnáljuk, de az igazság érdekében meg kell jegyeznünk, hogy a közgyűlésnek ez a határozata, a miat azt ott a közgyűlésen többen hangoztatták, az alapszabályokkal nem egyeztethető össze. Mihelyt ugyanis valamely nyugdíjért folyamodó egyének az ügye ügy magyaráztatik, hogy az illető még nem nyugdíjazható, mert megreményleni lehet, hogy az illető rövid idő múlva ismét hasznos munkása lesz az ő hivatásának, azonnal megszűnik annak a szükségessége, de sőt a jogszerűsége is, hogy az ügygyel a nyugdíj-bizottság, vagy a közgyűlés tovább foglalkozzék. Az ilyen ügy egyszerűen a püspökhöz tartozik, a ki segélyre szoruló papjainak az ezen célra rendelt külön alaptól bizonyos segélyösszeget utalványoz. Ez évről-évre így történik, a nyugdíjalaptól és nyugdíj-bizottságtól teljesen függetlenül.

Másképp állana természetesen a dolog, ha a folyamodó kanonok plebános úr olyan érteimű

számmal volt képviselve. Tulnyomó részben uri nép és iparosság volt együtt, a mit az idegen néprajzi szempontból sajnálhatott, mert nem nyílt alkalma a szekely földművelő népet és annak különböző árnyalatokat feltüntető, festői viseletét szemügyre venni, de más részről benső örömmel kellett eltelnünk a felett, hogy egy tisztán valósi ünnepen a szekely uri osztály Erdély minden részéből olyan nagy számmal csoportosult főpásztor körül. Az élő hitnek, az ősi hagyományokhoz való ragaszkodásnak, melyről mindig híres volt a szekely uri osztály, kétségbevonhatatlan tanujele ez a tömeges részvétel, mely a gyulafehérvári ünnepnek fényt és előkelőséget kölcsönzött.

Maga a város nem nyújt sok látni valót. Alacsony házai, poros utcái, az utcákon csordákban járó birka és szarvasmarha, egy-egy alföldi városnak megszokott benyomását teszi reánk. A felvidéki városi ember, a ki hozzá van szokva rendes kövezetű, aszfalthoz, magas, palotaszzerű házsorokból álló utcákhoz, értékes és tejszerű kirakatokhoz, élénk forgalomhoz, úgy érzi itt magát, mintha egy nagyobb mezővárosban járna, Galgócra, vagy Nagy-Tapolcsányban. Minden zugból a kezdetleges egyszerűség ötlék szemünkbe, melylyel kirtívó ellentétet képez a villamos vilá-

kérvenyt nyújtott volna be, hogy mivel ő súlyos betegségében a gyógyítási költségeket önjerejéből viselni nem képes, ennélfogva a szükséghez mért segélyt kér a közgyűléstől, s ennek a segélynek indokolt voltát az alapszabályok 22-ik §-ában megjelölt módon igazolta volna, akkor kétségtelenül helyén való lett volna a közgyűlés határozata.

Ez azonban nem történt meg, s így a közgyűlés egy olyan ügyben intézkedett, mely nem tartozik a hatásköréhez és a nyugdíj-alapra egy olyan terhet hárított, melyet az egyházmegyei papokat segítő és a püspök rendelkezése alatt álló alapnak kellene viselnie.

Mindezt csak azért hoztuk fel, hogy a jövőben, hasonló esetekben könnyebb legyen a tájékozódás az alapszabályok értelmében való eljárásra nézve. Távol áll tőlünk a szándék, mintha mi a megszavazott segély méltányosságát kétségbe akarnánk vonni. Éppen mi voltunk azok, a kik gyökeresebben akartunk a folyamódó kanonok-plebános uron segíteni. De azt a benyomást szereztük magunknak, hogy őt magát is a közgyűlési határozat jobban nyugtatja meg, mint az a mód, melyet mi javasoltunk. Kívánjuk tehát, váljék javára az elintézésnek az a módja, melyhez éppen legmeghitebb barátai ragaszkodtak.

Pechány József zlicheói plebános kérvénye került ezután tárgyalás alá. A szabályszerűen felszerelt kérvény alapján a közgyűlés a kérvényezőnek a nyugdíjat megszavazta. Figyelembe vette és teljesítette a közgyűlés Zaymusz Romuald bittsicai plebános kérését, a ki az egyházmegyei hatóságtól adminisztrátort, a közgyűléstől pedig az adminisztrátor ellátására segélyt kért. Ezen a címen a közgyűlés Zaymusz Romualdnak 1000 korona évi segélyt szavazott meg.

Okolicsányi János, bolessói plebános kérését, a ki nyugdíj-illetékének leszállítása iránt folyamodott, a közgyűlés nem találta teljesíthetőnek, mert a leszállítandó összeg számot nem tevő esekélyeséget tesz ki. Truchli István beteg papra vonatkozólag a közgyűlés azt határozta, hogy ellátásának költségei, a mennyiben a 800 koronát meghaladják, a nyugdíj-segélyalapról fedeztessenek. Az ezen a címen fizetendő összeg 600 és néhány koronát fog évenként kitenni.

Hosszabb időt vett igénybe a tárgysorozat 10. pontja, a benyújtott indítványok tárgyalása. A közgyűlés a három indítványt, úgy mint a bittsicai esp. kerületét, mely szerint a nyugdíj havonként előleges részletekben fizetessék ki, továbbá Gáli Józsefet, a ki a főesperességekből a közgyűlésre küldendő káplánok választásának szabato-

sabb meghatározását kívánta, végre Szteszkál Józsefet, a ki azt indítványozta, hogy a nyugdíj-alap közgyűlése csak minden ötödik évben tartassék, többeknek felvilágosító észrevételei után nem tette magáévá. Az indítványok felett lefolyt vita azonban nem volt meddő, mert közrehatott a nézetek tisztázására.

A tárgysorozat utolsó pontját a központi bizottság megválasztása képezte. Egyhangulag megválasztották a vidékről: Chocholusz Bálint, dr. Chorényi József, Gyuresánszky Demeter, Mihálik József, Steffel Ede, Szteszkál József, dr. Teszelszky József. A központból: Dr. Dudek János, dr. Franciscy Lajos és dr. Tóth János. Pótagok: Dr. Bartosik Antál, Laszab György, dr. Pulmann János.

Miután még Szteszkál József c. kanonok és predmeri plebános köszönetet mondott az elnöklő püspök-nagyprépost úrnak a tanácskozás alatt tanúsított szeretetteljes türelme és bőles tapintatáért, a közgyűlés az elnök életével véget ért.

Délben a közgyűlés tagjai a püspök úr ő méltóságának vendégei voltak. A papjainak koszorujától környezett főpáztort Mihálik József, baani apátplebános köszöntötte föl mely érzésű, és a fiúi szeretet bensőségetől áthatott szavakkal, melyekre ő méltósága megszokott atyai kegyességével válaszolt.

Az egyházmegyei papságnak ez a tömegesebb összejövele több volt a hivatalos tanácskozásnál, az a kartársi egyetértés manifesztációja volt, melytől úgy hisszük, megerősödtek a testvéri szeretet kapcsai.

Népiünnep Tót-Megyeren.

Tótmegyer, jun. 9. 1902.

A nagy Széchenyi unokája, gr. Károlyi Lajosné, szül. gr. Schéchenyi Hanna ömlga olyan nagy rendezett a tótmegyeri iskolai ifjuságnak, hogy azok még késő agkorukban is édesen fognak visszaemlékezni reá. F. hó 8-án, a király koronázásának évforduló napján összegyűjtötte az ifjuságot és emberbaráti szívének egész árját zúdította a kicsinyekre.

Öt hektoliter kávé fogyott el uzsonnára! Hallottatok e valaha ilyen számot? Nagyobb tömeget csak az Üdvözítő etetett a pusztában. Hanem annak könnyű volt, mert ő csodákat művelt, de Tótmegyeren nem tréfa dolog ám ennyi tejet összetereíteni egy napon. Hogy a kávé — dacára az öt hektoliternek — pompás volt, arról gondoskodott a nemes grófnő gyermekszerelete, meg úgy tudom, módja is van hozzá.

A tágabb Magyarországból jött vendégek a püspöknél és a szeménáriumban kaptak szállást. Mondanom sem kell, hogy mindkét helyen azzal a szíves és figyelmes vendégszeretettel fogadtak minket mely csak magyar földön van igazán elemében és csak magyar szívben tud mely gyökeret verni. Nem hiányzott semmi ahoz, hogy jól érezzük magunkat, ha csak az nem, hogy nagyon rövid időt tölthetünk vendéglátó uraink körében, mert kötelességeink parancs szava gyors vissza utazásra készítetett.

Az ünnepek sorozata a főünnep előestéjén, f. h. 5-én délután kezdődött a szatmári anyaházhoz tartozó igralmas testvérek templomában. A kis templom azonban csak esekélyke részét fogadhatta be a nagy közönségnek, mely a zárdá udvaron hallgatta Dr. Glattfelder Gyula, a budapesti szeménarium praefektusának leikes, szép szónoklatát. E prédikáció után a zárdá virágékes ablakaiban kigulladtak a gyertyák, fehér ruhás leánysereg tödült le az udvarra, égő gyertyákat és virágkosarkakat viven kezében. Mögöttük szép rendben sorakozott a közönség, a zárdá növendekéből alakult énekar-gyönyörű eneket zendített meg, mire megindult a zárdá kertje felé a körmenet az Oltáriszentséggel, mely előtt a kertben felállított oltáron megkerlelő ajtatosságot

Az ifjuság a farkasdi banda Rákóczy indulója mellett vonult be a plebániára, melynek hoszszu fedett verandája alatt terített asztalok vártak reájok. Az ünneplőbe öltözött gyermekek ibrikeket hoztak magokkal, mert bizony mi türes-tágadás, annyi ibrikje még gróf Karolyi Hannának sincsen, amennyi ott kellett; mert nem csupán a népes község, de a szomszéd majorságok iskolásai is összejöttek a grófi gyermek-lakomára. Sőt jólaktak ott a grófnő jóvoltából olyanok is, akik már régen elfelejtették az egyszeregyet.

A tengernyi apró népséget a helybeli tanítónők, a grófi komornák, szobalányok, no meg első sorban a község agilis fiatal lelkesze Simkó Károly és Hajdusek József lazarista szolgálta ki legnagyobb buzgósággal. Mert fájdalom, az ünnep szerzője, Karolyi Hanna grófnő, kifogyhatatlan vendégszeretetében előző nap még Budapestre utazott, hogy több hiányzó dolgot még bevásároljon, s azután lekéssett a vonatról. S így elesett az ünnepegy legszebb résztől. Pedig de mennyire készült, hogy a gyermekeknek ő fogja kenni kenyerekre a vaját. Jól esett az ugyan nekik amugy is, de mennyivel jobban esett volna, ha, — mint kilátásba helyezte — a fiatal grófnő kente volna kenyerekre a vaját az ő saját jótékony kezeivel. Nem hiába nincsen szíve annak a masinának, mert különben megvárta volna annyi sok száz éhező gyermek lelkes házi asszonyát!

Soha életemben nem láttam példásabb, nyugodtabb iskolás gyermekeket, mint ezek. Míg a kávé és vajas-kenyér osztás tartott — pedig tovább tartott egy óránál — nem tolakodott, meg sem mozdult egy sem. Inkább nem kapott, de szerényen várt sorára, mert a kettős veranda ugyan nagy, de azért az apróság legnagyobb része mégis kiszorult az udvarra. A rendet éppen mi bontottuk meg, mikor egy jókora zsák sz. János kenyér került kiosztásra. Ennek tartalmát levegőbe, a gyermekek feje fölé szórtam, s ekkor — l'union fait la force — úgy odaszorítottak a falhoz, hogy első pillanatban azt hittem, hogy soha többé nem eszem — sz. János kenyeret. — A grófnő jóvoltából azután tömérdek cukorka, mádarsalagató apró pléhsipok kerültek szétosztásra, illetőleg szétdobálásra. Ennek a sommás elosztásnak persze a Simkó plebános ur virággyalai ittak meg a levét. De oda se neki! Ez az öröm oly szep volt, hogy felér nem egynehány virággyal, de egy egész virágos mezőért sem volna kár. Majd dorombok, gummi labdák kerültek szétosztásra, s nem sokára olyan doromb meg sip monstre zenekar verődött össze, aminőt meg nem láttak széles Nyitravarmegyében. Hirtelen meg-

tartottunk. Kitűnő gondolat volt ezzel a lelek-emelő ajtatossággal vezetni be az ünnepet.

Másnap, Jezus legszentebb Szívének ünnepe már a kora reggeli órákban talpon volt mind az a 2-3 ezer ember, a kik erre a napra Erdély minden részéből ide összesereglettek. A templomokba siettek, a hol gyónásukat végezték. Ez szaporán ment, mert ötvennél több pap gyónatott.

Pontban 8 órakor megzudultak a város katolikus templomainak harangjai. Ekkor hozták a felszentelendő zászlót a szekesegyházba. Szeles virágkeretbe illesztették be a fehér selyemből készült, gazdagon aranyyal himzett lobogót, melynek egyik oldalát Jezus szívének, a másikat az Oltáriszentségnek ugyancsak aranyyal himzett kepe díszíti. Tizenkét koszorús leány, Gyulafehérvár legelőkelőbb családainak ekességei, vállaira vette a virágkeretes zászlót, s egy megszámlálhatlan sor fehérruhás leánykától és az ünneplő közönség sokaságától környezve, ajtatos ének kíséretében a szekesegyházba hozta.

Mihelyt a hatalmas sokaság a templomban elhelyezkedett, újra megkondultak a szekesegyház harangjai, jelezve a püspök érkezését, a kit a templom ajtóban a papság fogadott. Méltóságteljes magatartással haladt el a fiatal püspök a kö-

gitás, a fejlett haladásnak ez a na-yértékű esz-keze. Büszkek is reá a gyulafehérváriak, úgy hogy ha az idegen csodalkozásának ad kifejezést a felett, hogy egy olyan ósrégi város, mint Gyulafehérvár, és olyan tekintélyes kulturális gócpont, miért nem épül és szépül a fejlődésnek ugyanolyan arányai szerint, a minőket a felvidéki városokban észlelünk, nyomban rámutatnak azokra az üveggömbökre, melyekből villamos lángocskák bintenek nyajas, barátságos fényt a városra. Meg kell becsülni ezt az önértetet, mert bizony villamos fénynek a ragyogásával nem dicsekedhetnek sem Nyitrában, sem Trencsénben, sem Zsolna országban.

De ha igénytelen külső kinézésére nézve maga a város, határozottan impozánsnak kell mondanunk a várat, mely valóságos erőd, 4000 katonának a tanyája. A várterületen van a szekesegyház, a püspöki palota, a kaptalan, a szeménarium, a gyönyörű rom. kath. főgimnázium, mely egyik kiváló díszje az erdélyi kath. státus iskoláinak. Több kapun át jut az ember a várba, a hol csak úgy nyúzsög a sok katona. Szines soraiikat sűrűn tarkítják a papi talárok. Most ezen felül nagy számú vidéki közönség is sétal a jól gondozott fasorok között, melyek a várterületnek barátságos kinézetet kölcsönöznek.

eredt a zápor, s a kifeszített esernyőkön erős kopogás hallható. Mi az, jégverés? — Nem, mogyoró zápor hullott alá vegyesen az esővel, olyan sűrűn, mint egy jégverés.

Az ifjúság ekkor kivonult a kastély előtti mezőre, hol a találékony grófnő amolyan falusi carroussel szerzett be, s kerített valahol a vidékről egy Ringelspielt. A leányok kocsikba szálltak, a fiúk pedig a lovakra pattantak fel, s boldogok voltak, hogy életükben legalább egyszer kengyelbe teheték lábukat. Érdekes volt nézni, amint büszkén, „löhátrol” néztek a közönségre s harsogó banda mellett kergettek a ringelspiel-kocsiban ülő, jobbára szintén mezitlábos hölgyeket, akiket még lovon sem lehetett utólréni.

Gróf Károlyi Hanna csak este 7 óra felé érkezett a színhelyre, hol Rákóczy indulóval és viharos szünni nem akaró riadó eljénzéssel fogadta az ifjúság nemes jötevőjét, ki diós meg mákos kalácsot s temérdek narancsot szállított Budapestről. A grófnő megjelenése egészen felvillanyozta az ifjúságot, melynek saját kezeivel osztogatta ajándékait.

Volt versenyfutás, melyben mezitlábosok és eszmások tip-eltek; a grófnő esernyője volt a végcél, s ő maga volt a jury elnöke. A győztes aztán mindig dupla porció budapesti kalácsot kapott. — Mondanom sem kell, hogy a falu apraja nagyja, dacára a kedvezőtlen időjárásnak, talpon volt s a farkasdi bandából ők is kivették a maguk részét. A jó kedv akkor hagott tetőpontjára, mikor a grófnő maga is egy parasztleánygyűléssel elment egy csárdást. Erre aztán az intelligens hölgyek is, kik a táncnál eddig csak — kibiceltek, szintén táncra perdültek. Mikor beesteledett, Simkó Károly plebános ur, érzékeny szavakkal köszöntö meg a grófnő nagylelkűségét, ki az ifjúság egérvető eljénzése között távozott a kastélyba, szívében bizonyára azon tudattal, hogy ilyen boldog napja is kevés volt életében. *Levelező.*

Zongor József.

Mindig reszket kezemben a toll, mikor megindulva gyászkeretet kell rajzolnom egy név körül. Ez alkalommal is megilletődéssel húzom meg a négy sötét vonalat egy jó barát, feledhetetlen tanártárs, egy kiapadhatatlan szeretetű ember barát emléke köré. Azt sem tudom, melyikhez nyuljak előbb, de hiszen ezek közül bármelyik oldalról tekintsem is, olyan ő, mint a kocka, mindenütt egyenlően szabályos, mindenütt egyenlően tökéletes.

zönség hosszú sorfala között. Egy nappal azelőtt érkezett vissza több heti bérmautjáról, mely azonban nem hagyta rajta a fáradságnak legesélyesebb nyomát sem. Könnyedén mozgott az ünnepi nagy mise alatt, kellemes bariton hangja tisztán csengett a magas székesegyház esüses ívezetei között.

Mise után teljes püspöki ornátusban, pástorbottal kezében felment a szószékre, hogy ecsetelje az ünnep jelentőségét. Erőteljes szava betöltötte a nagy templom minden zugát. Keneteljes bensőséggel beszelt, lendületes hévvel, szívetleket átható szónoki erővel. Beszéde, mint mindig, úgy most is rövid volt, nem barátja a sok szó, de nem is kell sokat beszélnie annak, a ki oly művész a gondolatok és érzések összefűzésében, a minőnek ismerni tanultuk Erdély lánglelkű és ihletett ajkú főpásztorát.

Egy providenciális férfi ez, a ki nem csak püspöki tekintélyével, vagyona és rangjával emelkedik ki a köznapiság szürkeségéből, hanem szellemi képességeinek imponáló erejével is.

Miután bevezette beszédét, megszentelte a zászlót, melyet azután a főgimnázium tornacsarnokába vittek, a hol a gyulafehérvári oltáregylet diszgyűlése folyt le az egész ünnepi közönség jelenlétében. Ezen a gyűlésen is Majláth vezető szelleme képezte azt a szövétneket, mely a diszgyűlés programjára fényt árasztott.

S ha még hozzáveszem, hogy több mint két évi szenvedését példás keresztény türelemmel viselte, s hogy fel-felcsillámló szokott humorával mintegy megkönnyítette annak helyzetét, aki őt súlyos bajában vigasztalói iparkodott: lehetetlen megtagadni a kiszívottól a legteljesebb rokonszenvet.

Hosszu kínos szenvedése csak fokozza a részvétet, mely pénteken oly impozans módon nyilvánult temetésén.

Itt született, itt nevelkedett s a budapesti egyetemi éveit, meg négy évet leszámítva (1874-78), melyet Csáporon mint segédlelkész töltött, egész élete a miénk volt. 1878-ban nevezte ki áldott emlékü Roskoványi püspökünk a nyitrai főgimnáziumhoz a magyar és német nyelv s irodalom tanárává, melyhez nem csak egyetemi oklevelet szerzett, hanem széles körű műveltsége és lelkes idealista tárgyszeretete kiválóan képesítette. Husz évig működött e téren, milyen buzgalommal, azt számos volt tanítványai tudják elmondani.

Megnyilván 1888-ban Palugyay püspök alapítványából a nyitrai kis-seminárium, annak tanulmányi felügyelője lett egyúttal. A növendékek benne nemcsak szelidlelkű előjárót, hanem istápolót nyertek. 1895-ben kivált az ő pihenni nem tudó szellemének tulajdonítható, hogy dr. Dudek Jánossal egyetemben megalapította a nyitrai katolikus polgári leányiskolát, mely már a következő évben kath. felsőbb leányiskolává alakult, melynek ő volt első igazgatója s az maradt, míg nem 1900-ban betegsége következtében attól megválni kényszerült. 1898-ban Bende Imre püspök úr Nyitra város plebánosává s kerületi esperessé nevezte ki, de már akkor is beteges volt. S bebizonyult, hogy a nyitrai plebánia nem üdülő hely, mert rövid időre rá szélhűdés érte, 1900-ban, éppen nagy heten.

Azóta élete csak vegetálás volt. Áldozatkészségét a leányiskola muzeuma, könyvtára fogja megőrizni évszázadon át. Hogy mit tett az iskolát végzett és tovább törekvő leányok érdekében, annak meg már éppenséggel keresni kell párját. Tanácsosul, pénzzel, közbenjárással segített, a hol lehetett. Emberbaráti jöszívűségében a szó szoros értelmében nem ismert natárt. Nem is maradt temetésére más, mint végtelen fájdalom és kiapadhatatlan könnyeink. Azoknak a síró gyermeknek, a kik hangos zokogásukkal zavarták a dalárda éneket a temetőben, nagy okuk volt a kesergésre. Láttam közöttük nem egyet, a kik nagyon is meg fogják érezni, hogy Zongor József örökre elköltözött tőlünk.

Temetését, mely e hó 13-án ment végbe, Venczell Ferenc választott püspök végezte. Megjelent az egész káptalan, a városi és kerületi papság, többen még Trencsénmegyéből is; dr. Kramolin Viktor főispán, a vármegye, törvényszék, pénzügyigazgatóság hivatalnokai csaknem teljes számban, a honvéd tisztikar, a főgimnázium, az irgalmas nővérek növendékei, a polgári iskola, az elemi iskolák ezer főt meghaladó ifjúsága, a

Az ezután következett 300 terítékű banketten a püspök felkösztöntötte a vendégeket, az ünnep rendezőt és a korszorú leányokat. Ez utóbbiakra mondott szavaiban megjegyezte, hogy azok, kik viruló ifjúságukat az Üdvözítő szeretetében töltik el, legbiztosabb alapjait rakják le a házas élet boldogságának. A püspök ezen kijelentését a közönség viharos tetszészajjal fogadta. Rögtönzött kis tüntetés volt ez, mely a korszorú leányokat szemmel láthatólag kellemesen lepte meg.

Még javában folyt az ebéd, mikor a püspök és vele az egész papság felkelt, hogy megtartsák az eucharisztikus kongresszust, mely délután két órára volt kitűzve. Ennek komoly munkáját itt a vonal alatt, a hol inkább feesegünk, mint tudóstunk, nem méltathatjuk.

Még egy befejező ajtatosság következett, mely alatt Kápter Károly kir. várpalotai apát-plebános mélyen átértett szent beszédet mondott, s azután bucsút véve háziurainktól, vonatra szálltunk, hogy meg másnap haza érkezhessünk.

Magunkkal vittük egy magasztos ünnepnek felejthetetlen szép emlékét és azt a meggyőződést, hogy erdélyi testvéreink Majláth püspökben egy apostolt bírnak és egy fejedelmi mecénást, a ki biztos lépésekkel vezet az anyagi és erkölcsi jólét virágzásához az ő ragaszkodó népét.

Adieu.

városi tanács és képviselő testület, a katolikus kör, kath. legény-egylet, kath. közműves-egylet, a tuzoltó-egylet stb. stb. — Mikor végig néztem a temetőbe vezető dombon, s láttam azt a hőmpölygő néparadatot, eszembe jutott, hogy ilyen temetést még nem láttam Nyitra. Pedig hetköznap volt, a szokott vasárnapi közönség hiányzott ottan. Hozzáfogható csak néhai Tagany Ferenc kanonok temetése volt évek előtt. Olyan, mint egy szép feltámadás volt Zongor József sirbetele. Elköltözött barátom! Legyen neked is szép feltámadásod!

Ujdonságok.

Gr. Hunyady Imre †.

Távol tőlünk, a somogy megyei Kéthelyen hunyta be szemeit örökre jun. 8-án vármegyénknek egyik nagylelkű főura, a katolicizmus egyik kiváló hazai oszlopa, gróf Hunyady Imre, v. b. t. tanácsos, úrményi nagybirtokos. — Erdeméit, életét csak az imént méltatták a napilapok, ismeri azkból kellőleg olvasóközönségünk, felesleges tehát bővebben esetelnünk. Úrményi birtokán nem csak elsőrangú mintagazdaszást rendezett be, de a jótékonyosság, az emberszeretet cselekedeteiben is mintaképül szolgált. Azért vármegyénk és különösen Úrmény és környéke legőszintébb részvétellel osztozik a gyászoló főuri család mély fájdalmában. A minden tekintetben gavallér főurat kivált azért becsültük, mert kath. meggyőződésének katonaviselt ember módjára merednűt, még a legfelsőbb helyen is — hol, mint ő Felsege volt szárnysegédjét, mindenkör szívesen látták — egyenesen és őszintén kifejezést adott. Az egyházpolitikai küzdelmekben egyik vezérfőúr volt a katolikus főrendi ellenzéknek, s habár mint szónok kevésbé akart szerepelni, de lelkes tevékenységével oroszlan részt vett ki magának a harcok nagyszabású lefolyásában. S elvei mellett kitartott ölete végső leheletéig. A nyitrai ellenzék következő táviratot küldött Kéthelyre az elhunyt fiához, dr. Hunyady László grófhhoz, mint az ellenzék elnökehez: — Fogadj a méltóságod nemes szívű édes atyja elhunytá alkalmából a Nyitrai ellenzék központi választmányának legmélyebb részvételt pótolhatatlan veszteségében. (Aláírva Mórey Lajos alelnök, Petrovics László jegyző és még többen a központból) — Mire öméltóságától a következő válasz érkezett: Fogadják legmélyebb köszönetemet a szíves megemlékezésért és részvétért, melyet az engem ért nagy veszteség alkalmából tanusítani szívesek voltak. Kérem azon uraknak, kik szintén aláírták a táviratot, hálás köszönetemet tolmácsolni. Budapest, jun. 13. 1902. Hunyady László. — Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy az úrményi uradalmat az elhunyt gyermekei közül gróf Hunyady László kapja, kinek kívánjuk, hogy legyen oly kitartó hithű katolikus, mint boldogult édes atyja volt!

Személyi hírek. Dr. Schwertner Antal Trencsénmegye alispánja a bajorországi Reichenhallba utazott fürdőhasználatra. — Gr. Bathlyányi Vilmos dr. nyitrai kanonok Semmeringen üdül. — Nemcsak Ferenc nyitrai kanonok több hetre Radegundba utazott.

Új doktor. Szűcs István kegyesrendi áldozópap és a nyitrai főgimnázium törekvő jeles tanárát a múlt héten bölcsélet-tudorrá avatták fel a budapesti tudomány-egyetemen. — Melegen üdvözljük.

Egyházmegyei hírek. Hevera János Nyitra alsóvárosi segédlelkész Zongor József plebános elhalálzásával ugyan ott lett ideiglenes plebános-helyettes. — Benyács István rosztinai káplán kisegítőnek küldött Ujbesztercére.

Kinevezés. Váray József nagytapolcsányi albiró ugyanott járásbirónak nevezetett ki.

Új ügyvéd. Dr. Petrikovich Aladár, néhai szenterzsébethi Petrikovics Vince, zsambokrétbi birtokos fia letette az ügyvédi vizsgát, s mint halljuk, irodáját Nagy-Tapolcsányban fogja megnyitni.

Esküvő. Vargha György radosnai püspöki gazdatiszt tegnap, jun. 14-én esküdött örök hűséget Juhász Márta kisasszonynak Nyitrán, az irtalmas testvérek templomában. Az esketést a menyasszony rokona, Kelecsényi Béla szakszónyi plebános vezette.

A nyitrai kath. kör f. hó 29-én, Péter-Pál napján a zabori zárdában nyári mulatságot rendez. Bolépti-díj személyenként 1 korona, családjegy 2 korona. A tagok vendégeket is hozhatnak magukkal. Azok, a kik ezen a napon a zabori zárdában mérsékelt áron ebédelni is óhajtanak, felkérnek, hogy ebbeli szándékukat június 25-ig a kath. kör helyiségében levő iven jelezni szíveskedjenek.

Szent Antal kenyere. Többek kérdés-ködéseire itt jelentjük ki, hogy a Szent Antal szegényeinek szentély a nyitrai irtalmas testvérek templomának *jobboldali* hajójában van a szentnek szobra előtt.

A nyitrai oltár-egylet zászlószentelési ünnepélye és közgyűlése ma fog megtartatni a lapunk múlt számában közölt program szerinti. Ez alkalommal még egyszer felhívjuk a közönség figyelmét az oltár-egylet ez évi kiállítására, mely ma a megnyitás után délig 12 óráig, továbbá 3—6-ig, úgy szintén a következő három napon, június 16., 17. és 18-án délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig tekinthető meg. A kiállítás ezidén rendkívül szép és gazdag lesz. A ft. papság figyelmébe még külön is ajánljuk azt a nagy templomi ruha és fehérnemű készletet, melylyel az egylet ezidő szerint rendelkezik. Szép és olcsó ruha- és fehérneműt, mindent az előállítás áron számítva, szerezhetnek be a lelkész urak templomaik számára az oltár-egylet dús és előírászerű készletéből.

Vizsgarend. A nyitrai róm. kath. elemi népiskolákban. IV. ker. fiúiskola: Június 18. d.-e. I-II. oszt. 19. d.-e. III. IV. V. oszt. A belvárosi fiúiskola: Június 20. d.-e. IV. és III. oszt., d.-u. I. a) és I. b) oszt. 21. d.-e. II. a) és II. b) oszt. A belvárosi leányiskola: Június 23. d.-e. I. a) oszt. és 1/2 10 órák óvoda. — D.-u. II. b) és III. a) oszt. Június hó 24. d.-e. I. b) és II. a) oszt., d.-u. III. b) oszt. 25. d.-e. IV. oszt. A záróvizsgák d.-e. 8 órák és d.-u. 2 órák kezdődnek. A hálaadó isteni tisztelet az értesítők kiosztásával, június hó 26-ik napján történik.

A helybeli Szántó féle polgári fiú és leányiskolában június hó 18-án délelőtt a kath. növendékek, délután az izr. növendékek hittani vizsgája; 21-én d. e. az összes leányosztályoknak torna, 23-án d. e. az első leány-, délután a fiúosztály, 24-én d. e. a második leány-, d. u. a fiúosztály, 25-én d. e. a harmadik leány-, d. u. a fiúosztály, 26-án d. e. a negyedik leány-, d. u. a fiúosztály vizsgái tartatnak. A rajz és kézi-munka kiállítás a vizsgálatok tartama alatt megtekinthető. Tanügybarátok szívesen láttatnak. A vizsgák mindenkor délelőtt 9 órák, délután pedig 3 órák kezdődnek.

A nyitrai izr. iskola évrő vizsgálati: Június 21-én délután 2 órák IV., V., és VI. fiúosztály, hittani tárgyak. 22-én d. e. 9 órák I. fiú-, d. u. 3 órák I. leányosztály, 23-án d. e. 9 órák II. fiú-, d. u. 3 órák II. leányosztály, 24-én d. e. 9 órák III. fiú-, d. u. 3 órák III. leányosztály, 25-én d. e. 9 órák IV. fiú-, d. u. 3 órák IV. leányosztály, 26-án délelőtt 9 órák V. és VI. fiú-, délután 3 órák V. és VI. leányosztály.

A főispán hivatalos körútja. Dr. Kramolin Victor főispán ur ő maga körútjáról a következő sorokat vettük: Politikával nem foglalkozva, minden párton kívül állva, minden részrehajlás nélkül, teljes objectivitással irhatok a főispáni brezovai és miavai fogadtatásról, mely nemesak a megyében, de az országban élénk érdeklődés tárgyát képezheti a nemzetiségek miatt. Brezován minden várakozás ellenére óriási néptömeg várt a vasutnál, a hol a járási főszolgabíró üdvözlő beszéde után Brezova községnek küldöttsége üdvözölte az érkezett és pedig először a községi jegyző magyarul, azután egy kereskedő tótul intézett hozzá beszédet. A főispán erre remek beszédben kifejezte, hogy a tótok által nyújtott békejobbot elfogadja örömmel, s mindaddig, míg a haza javára felajánlják közreműködésüket, azt köszönettel fogadja s biztosítja az ország minden lakóját, hogy az állam simogató kezét érezni fogja mindenki, vallás,

nemzetiség, osztály és rang különbsége nélkül addig, míg arra méltó. — Óriási lelkesedés „eljen” és „szívő” kiáltások közt megindult azután a menet, melynek élén faklyákat vivő emberek haladtak; az egész község talpon volt, ünneplőbe öltözve, a vidékről is számosan ott voltak, hosszú kocsisor követte a vendégeket. Brezován egy diadalkapu volt magyar és tót felirással. Itt a főispán bement a község házára, s ott köszöntö meg az előjáróságunk a fogadtatást. — Miava határan a városi jegyző vezetése alatt újabb fogadtatás volt: zászlóval, sok kocsival jelent meg a küldöttség. A városi jegyző üdvözlő beszédében kiemelte, hogy a lakosság az ipar és kereskedelem pangása miatt kívándorol, azért kéri, hogy a vasutnak Miaváig leendő kiépítését eszközölje ki. Beerve Miavára, egy díszes, szép diadalkapu alatt megállott a menet; a főispánt élénk magyar és tót felkiáltásokkal fogadták, s azután Valasek képviselő fogadta a főispánt. Hosszu, csak a legközelebb állóknak hallható beszédjének értelme az volt, hogy nem igaz, hogy ők pánszlávok, ők ép oly jó hazafiak, mint az országnak bármely más lakója. Rágalom az, hogy a tót nem hordja szívében a haza sorsát; a tótok csak azt kívánják, hogy nyelvüket szabadon használhassák. — A főispán válaszában kifejtette, hogy köszönettel veszi a képviselő urnak hazafias nyilatkozatát, el is varja, hogy mindenki egyformán fog a haza felvirágoztatására közreműködni, s biztosítja a képviselő urat, hogy a kormány vallás, osztály és rangkülömbőség nélkül mindenkinek javát szíven hordja. — Az eljenzés csillapulta után kérte Valasek, hogy legyen szabad az, a mit most magyarul hallott a közönség, neki tótul is elmondani, mivel, ugymond, a közönség nagy része nem ért magyarul. A főispántól nyert engedély után Valasek tehát tótul magyarázni kezdett, hanem abból bizony 50 ember sem hallott, oly halkán beszélt; nekem, párton kívüli embernek, az volt az impresszióm, hogy itt inkább elvről, a tót nyelvnek érvényesülési elvről volt szó, sem mint a mondottak átfordításáról, hiszen nem igen hallotta Valasek szavát a tömeg. — A fogadtatás befejeztével, a melyen a lutheránus papok nem jelentek meg, mert éppen nagy temetésük volt. A főispán látogatásokat tett a főszolgabírónál, a kath. plebánosnál, a lutheránus papnál, Saskó bácsinál. — Este a magyar kör társasvácsorát adott, melyen — természetesen — a tótok nem vehettek részt.

60 éves találkozó. Nap-nap után olvassuk a lapokban, hogy az iskolatársak találkozóra szólítják fel egymást. Ki 25 éves, ki 20 éves, sőt 10 éves találkozóra is felhívják egymást az országban elszórt volt tanulókat. — Most ezekre alaposan rálelt a Gánóczy Flóris, székesfehérvári közjegyző, ki 60 éves találkozóra hívta fel volt iskolatársait, vagyis akik vele együtt 1842-ben jul. 22-én tettek le az eretségit Egerben. — Ezen ritka jubileumot elért iskolatársak közt van a „többi közt” Bende Imre, nyitrai püspök úr öulga is, kinek ugyanazon iskolatársak 50 éves találkozójukat tartották 1892-ben Bars-Szt.-Kereszten, mint akkori besztercebányai püspöknek. A találkozó iskolatársak most is nála találkozhatnak jövő jul. 22-én Moesonokon.

Halálozás. Prassieről vettük a következő sorokat: Községünk gyászba borult, mert a a vidékzerte ritka becsületességéről híres és általános tisztelt Stummer-uradalmi erdőmester, *Vragassy Ignác* f. e. jun. 7-én jobblétre szenderült 84 éves korában. Csaldáján kívül gyászolja őt minden ismerőse. Ugy Erdődy gr., mint Stummer br. családoknál, hol alkalmazva volt, nagy becsülésben állott. Ritka nemes lelkületre vallott főleg a tavarnoki Stummer Agoston br. kegyeletteljes viselkedése, a ki részvétével a gyászoló család fájdalmát enyhíteni igyekeztek. A beteg állapotáról minduntalan értesíteni kellett. Halálát pedig távirattal közölték a távollevő baróval, a ki minden egyéb ügyet félretéve, azonnal megjelent, hogy a temetés megyére szóló pompával menjen végbe. Teljes számban megjelent a vidéki papság, a két Stummer-uradalom intézősége, s a kit elsőnek kellett volna említeni, a magas korú tavarnoki báró vejével Hardt-Stummerrel. A koporsót látni sem lehetett a sok virág és koszorútól, melyek a tavarnoki bárói család kegyeletét tolmácsolták. Koszorút küldtek még a nagy-bodoki uradalom, az erdeszeti intézőség, a tavarnoki uradalom és cukorgyár, Klapetek főintéző, Ruzicska intéző, Szelesányi Vilmos stb. A vidéki papság segédletével Markovics Ferenc prassiei plebános vezette a temetést, melyen tenger nép vett részt. Nagyon sok évről hosszú során át áldott lesz a megboldogultnak emléke e vidéken. X.

Megyei nyugdíjválasztmány f. hó

13-án tartotta ülést, melyben a következőknek ítélte meg évi nyugdíjaknak felemelését: Csenkey Adolf 144 kor., Toesek Imre 100 kor., 80 fill., Boróczy Márton 92 kor., 40 fill., és Babóthy Olivérnek 112 kor. — Füzesséry Emilnek végkielégítési kérvényét pedig elutasította.

Bizottsági tagválasztás Zsambokréten. E lap t. olvasói bizonyára emlékeznek még azon megyebizottsági tagválasztásra, a mely Zsambokréten múlt évi nov. 13-án Knogler Gusztáv elnöklete alatt megtartott, még pedig egészen a Bánffy recipe szerint. A néppárt országos végrehajtó bizottsága e páratlanul botrányos választást megfélebbezte. A választás ügyében a miniszterium döntött és pedig úgy, hogy vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat jun. 17-én Zsambokréten fog megtartatni, a melyre több mint 300 választó van beírdéve. A néppárt a választást megsemmisíteni kéri, mert az elnök 9 óra helyett 8 órák kezdte meg a választást s mert a néppártnak az elnök nem engedte meg, hogy bizalmi férfiakat állítson. A néppárt nov. 13-án látván, hogy a választás tisztaságát ellen nem őrizheti, nyomban a választás színhelyén az összes néppárti választók a következő nyilatkozatot irtak alá: „Alulírottak bár hol a bíróság előtt esküvel is megerősítjük, hogy mi olyan cédulákat adtunk át az elnöknek, a melyen ezen két név állott: Budavary Ágoston és Jedinák Tivadar.” Ezt a nyilatkozatot 158 néppárti választó irta alá. Mikor pedig az elnök a cédulákat összeolvasta, Knogler állítása szerint csak 134-en szavaztak Budavaryra és Jedinákra. Ezen közös nyilatkozatot a választásról felvett jegyzőkönyvvel együtt a felebbezéshez csatolták és ezen két okmány alapján a belügyminiszter a vizsgálatot elrendelte. Hogy ki fogja a vizsgálatot vezetni, azt nem lehet tudni. Hogy azonban a vizsgálat pártatlanságában senki se kételkedjek, kívánatos, hogy a választók kihallgatásakor a néppártnak is ott legyenek bizalmi férfai, ellenkező esetben a vizsgálat azon gyanuba fog esni, hogy az nem vizsgálat, hanem eltusolás lesz. Annnyit már előre is mondhatunk, hogy a néppárt végrehajtó bizottsága mindent elkövet, hogy Tarnóczy-Knogler-féle elnökök a jövőben lehetetlenné legyenek.

Felhőszakadás Verbócon. Jun. 5-én rettentő felhőszakadás és jégveres történt Verbócon, mely az összes veteményeket mintegy elsőpörte a föld színéről. A kiáradt patakok hidakat, malmokat szakítottak el, sőt házakat is ledöntöttek, úgy hogy az egyikben a háztulajdonos is életét veszítette. A kerti vetemények és gyümölcsösök szintén oda vannak. Verbócon a pusztító zivatar Szobotist felé vonult, hol folytatta romboló művet, melyet még Szebenben is erősen éreztek. Az e hét elején a központba beérkezett jelentések megdöbbentő színen eceteltek a kárt. Mintegy 600 család (körülbelül 2000 lélek) lett hajléktalanná. A kar 300,000 koronára becsülhető. Markhot Gyula alispán a vészhirre nyomban 1000 koronát folyósított a nyomorúak első enyhítésére. Együttal lépéseket tett, hogy a belügyminiszter-nél 45,000 korona inséges kölcsönt eszközöljön ki a kárvallottak felszólítására. Még a Jó Szív egyesületől is remélnék segítyt. — A földművelési miniszter gazdasági szakközvegeit boesátja a kárvallottak támogatására, kiknek feladatuk lesz utmutatást adni, hogy az okozott kár miként hozható helyre.

Megyebizottsági tagok választása. A folyó hó 12-én tartott megyebizottsági tagok választásánál megválasztott Holicson 146 szavazattal Kondor István, pápai kamarás, püspöki titkár (néppárti); Pogrányban (ellenjelölt nélkül) Karsay Imre (néppárti); Galgócon Dr. Chudovszky Géza nyitrai kir. ügyész (sz. e.) és Tuzsinán gróf Apponyi Gyula (sz. e.)

Tűz Pogrányban. E hó 6-án és 8-án, tehát egymásután kétszer, Pogrányban tűz volt; leégett egy ház és egy gazdasági épület. A kár 2400 korona. — A gyakori tüzesetek arra engednek következtetni, hogy valami gyújtogató rendszeresen végzi üzelmét.

Virágbarátok! A „Flora” virágtrágya-kivonat használata bannulatos hatással van a virágok fejlődésére, szinompájára és illatára. Postán bérmentve küldi 1, 2^{1/2} és 4 korona ellenében Waltersdorfer L. Pál droguista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 8/h.

Mint értesülünk, a Magyar Leszámloló és Pénzváltó-Bank, ezen előkezenységéről általános ismert, előkelő fővárosi pénzüzetet újabban jelzálogosztályt nyitott s ajánljuk mai számunkban megjelent idevonatkozó hirdetését különösen gazdaközönségünk figyelmébe.

Szénkéneg beszerzése. Tudatjuk azon gazdákkal, a kik a szénkéneg beszerzése végett a gazd. egyesülethez fordultak, hogy a földművelésügyi miniszterium azt a levai raktárban kiutalványozta és azt az érdekelte felek a nevezett szénkéneg raktártól az őszi idényhez átvehetik.

Pozsonyi kiállítás. A nyitrai megyei gazdasági egyesület újlag felkéri a pozsonyi kiállításon részt venni szándékozó gazdákat, hogy a kiállítandó állatokat és terményeket e hó 30-ig az egyesület titkári hivatalának bejelenteni sziveskedjenek, hogy egyesületünk a bejelentések száma szerint a szükséges hely nagyságáról előbb biztos tájékoztatást nyerhessen.

Koldus-ügy. A vidéken a községek véghezajánál rendszerint kis figyelmeztető táblák vannak, mely szerint a koldulás és pipázás tilos. De a többek között Farkasdon is ezen titalom ellenére pipáznak a legnagyobb szárazságban és a koldusok tücat számra fetrengnek az egyes korcsmákban. Nevezetes, hogy a szomszédos pozsonyi megyei községeken koldusbíró van kiszemelve és az usgyban teregeti (?) az ingyenélő és munkakerülő embereket Farkas felé. Kísérjük csak ezt figyelemmel az előjáró urak, vagy vegyék le a titalom-jelzőt a község szélő hazai mögöl.

Telefon.

Trencsénmegyebe. Gali József és Ludvígh Gyula urak kerelmére készséggel kijelentjük, hogy a lapunk előző számában „Tolerancia” című hírnünk nem tőlök származik.

CSARNOK.

Érsekújvár a török uralom alatt.

1663—1685.

Irta: *Matusó Mihály.*

(Folytatás.)

13. Ezüst emlékérem.

P. H. M. (Müller) éremmetszőtől.

Av.: Sas karmaival a félholdat tépdési, alatta turbán és török fegyverek. A körirat:

„Utinam totam discerpam.“

Rev.: Korona alatt vidék 10 visszafoglalt város, köztük Érsekújvár nevevel. Körirat:

„Amissa recuperat victor.“¹

Mont. 969.

14. Ezüst emlékérem.

E. F. éremmetszőtől.

Av.: Csekély eltéréssel olyan, mint az előzőnek reverse. A reversen I. Lipót koronázási ornátusban, jobbában paizsot, baljában kettős keresztet tartva, a keresztény hitet jelképezi; lába alatt a félhold és a Korán. Körirata:

„Te tandem doceam succumbere.“²

Szech. 35. 20. Mont. 971.

15. Ezüst emlékérem.

Av.: Lipót fürtösféjű, babékoszorús mellképe jobbra s e körirat:

„Imp. Caes. Leopold. Pius Fel. Aug. Restitut. Hung. Barbar. Triumphat. P. P.“

alul pedig H. W. (Wolrab) metsző jegye és 1686. évszám.

Rev.: Két angyal tartotta fénysugaras korona alatt 13 keretben ugyanannyi város, köztük Érsekújvár alaprajza, alul félhold, két oldalt pedig:

„Justissima — reunio.“

A külső karimán:

„Non aliena petit, repetit Rex rapta Coronae; Ad Dominium ut redeant, vis trahit unit amor.“³

Mont. 1028. Gohl. 95.

16. Ezüst emlékérem.

J. K. (Kittel) éremmetszőtől.

Av.: Miksa bajor választó-fejedelmé képe ezen körirattal:

„Maximil. Emman. Elect. Bavar. Turcar. Victor.“

Rev.: a bajor oroszlan a földgolyót tartja, a melyen 6 város neve, köztük Érsekújváre is áll. Körirata:

„Gloria Bavariae.“⁴

Gohl. 105. Mont. 1031.

17. Ezüst emlékérem.

Schmeltzing J. Leyden vésőtől.

Av.: I. Lipót buste-je körülveve babér koszorúval, melynek ágazatai között Eger, Érsekújvár, Szolnok, Vác, Buda és Fejértéplom városainak alaprajza s az alsóban:

„Leop. I. D. G. Caes. Germ. S. A. Turc. Vict.“

Rev.: A gigászok harca a sason repülő, villámot szóró és kormányalmát tartó Jupiter ellen az aversehez hasonló keretben, melynek ágazatai között 6 más város alaprajza van s az alsóban e felirat:

„Jovi Hung. Rebell. Ultori 1686.“⁵

Mont. 1029. 60. m. m.

18. Ezüst emlékérem.

Av.: Pallas istennő két táblát tart, az egyikén az esztergomi győzelem van ábrázolva, a másikon Érsekújvár tervrajza látható. Alul a szelvényben:

„Anno 1685 ^{6/16} Aug. Turca Strigonio Frustra oppugnato acie vincitur, ^{9/19} Aug. Neohuselium vi capitur.“

Rev.: Pallas láthaton ülve, paizs és dardával felfegyverezve, a mezőben kutyáktól kísérve az ellenséget űzi. Körirata:

„Aquila Augusti Mense Augusto oppugnatione victrix lupos turcicos gloriosa venatrix verterat in lepores.“

A külső karimán:

„Vivat et floreat Josephus, divina gratia in Regem Hungariae coronatus.“⁶

Szech. 34. 9. Mont. 949. Ung. 3112. 61. m. m. átm.

19. Ezüst emlékérem.

Av.: Mélyebben fekvő mezőben Érsekújvár tervrajza. Körirata:

„ManDat Caesar et aLta arX eXpVgnatVr. OVate.“

Rev.: Két várba és a törökök jármaiba vilámok ütnek. E két vár Esztergom és Érsekújvár. Körirata:

„Fulmina Augusta, ab Augusto, mense Augusto.“⁷

Szech. 34. T. 16. Mont. 956. 42. m. m.

20. Ezüst és ón emlékérem.

J. K. (Kittel) éremmetszőtől.

Av.: Érsekújvár tervrajza, közepén: „Neu-husel“, fölötte repülő sas, karmaiból villámokat szórva, alatta hadi jelvények között halott töröktest. Körirata:

„Was Du Uns Zugevacht, Das wird An Dier Uerbracht.“

Rev.: 17 sorban:

„Neu-husel
Welches die Turen
ken D. 26. Sept. 1663. er
obert wird vermit
telst Der Göttlichen, Un
sers Allerdurchlauchtigst,
Kaysers Leopolds Rath
Und Sorgfalt Stets Beglei
tender Vorsorge Nach Dem
Ein Par Tage Vorhero Die Zum
Ent-atz Angekommene Turc
kische Arme Bey Gran Aus
Dem Feide Geschlagen
D. 19. Aug. 1685. Mit
Einem Tapffern
Sturm Wider
Erobert.“⁸

21. Ezüst emlékérem.

Nejhardt J. Celsi éremvesőtől. Lipót császár egy török tetemet átugratja. Felirata: „Leopoldus Triumphans“

Rev.: Érsekújvár ostroma. 25. m. m. átmérőjű

Montenovo 964. Unger 3121.

22. Ezüst emlékérem.

Av.: Esztergom látképe előtt esatajelenet, felirat félkörben: „Strigonium conservatum“, lent „XVI. Aug. 1685.“

Rev.: Érsekújvár ostroma, felirat félkörben: „Neu-huselium Recuperatum“ lent „XIX. August 1685“ 41 m. m. Mont. 965. Unger 3122.

23. Ezüst emlékérem.

Av.: Érsekújvár látképe az ostrommal, fent felhőkből kibontakozó nappal. Felirata félkörben „Deo Gloria, Leopoldo Victoria“.

Rev. 10 soros felirás: „L palmaágak közt. Neuhausel | Ao. 1581. Erbaut Ao. 1663 | 26 Sept Verlohrn | Ao. 1685. 19 Aug: Durch | die Leopoldisch | Sieghafte Waffen | mit Sturm wider | erobert Wor- | den.“ Peremén e felirat: „Gott fort vermehrt dem Christen Heer- die Sieges Ehr.“ 30 m. m. Mont. 955. Hiersch. 595. Unger 3115.

Természetesen az elsorolt és Érsekújvár visszafoglalására emlékeztető érmeke sorozata az említettekkel nincs teljesen kimerítve.⁹

¹ U. o. átm. 41 m. m., súlya 24,2 gr.

² U. o. átm. 44 m. m., súlya 21,5 gr.

³ U. o. és Majlath Déla: A történelmi kiállítás katalauza. Bpest. 1856. 137—338. II. Átm. 48 m. m., súlya 45,3 gr.

⁴ Esztergomi Közl. i. sz. átm. 42 mm., súlya 31 gr.

⁵ Majlath i. m. 439. I.

⁶ Dr. Körösy i. m.

⁷ U. o.

⁸ Átm. 37 m. m. Nagy Zoltán úr gyűjteményében Nagy-Surányban. Montenovo 963. Unger 3120.

⁹ A felhasznált érmészeti munkák a következők: *Széchenyi: Tabulae Numismaticae pro Catalogo Numorum Hungariae. — Montenovo-sche Sammlung. Oesterreich. — Karl Latour: Münzen und Medaillen Sammlung. — Auctions-Catalog der Sammlung Theodor v. Hiersch. — Dr. Körösy László: Esztergom felszabadulása a török rabságból.*

A közönség köréből.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Nyilatkozat.

A „Nyitrai Megyei Szemle“ ez év 23. számában Pichler Zdenko káptalani főtitzt úr engem megtámad azért, hogy Sarló-Kajsa községben a képviselő-választók összejárából kimaradt.

Tisztelt Pichler úr! A nyitrai vál. kerület névjegyzékének kiigazítását nem a pogrányi körjegyző, hanem erre törvényes megbizatással kiküldött bizottság, mely tagjai Steiner Gyula és Kraesuny István (ellenzéki) törvényhatósági bizottsági tag urak és csekélységem voltak, végezték.

Végezték pedig a leg törvényesebben és ha tisztelt főtitzt úr az 1874. év XXXIII. t. c. 38. §-ának rendelkezését belátná, úgy sorainak megírására ezen fontos gazdasági időben, az időt nem pazarolta volna.

Az adókivetésre vonatkozó megjegyzésére csupán azt vagyok bátor szives tudomására hozni főtitzt úrnak, hogy az ön adóját törvényeink értelmében nem a jegyző, hanem a pénzügyigazgatóság veti és vetette ki.

Végre „a rövid eszű jegyző“ magas színvonalon álló kifejezésere vegye tudomásul főtitzt úr, hogy hala a böles berendezésnek nem ön van hivátva arra, hogy a pogrányi körjegyző működését megbírálja, és hogy tud az több községet vezetni erre nézve a legjobb bizonyíték, hogy jelen sorok írásakor kapom éppen a megyei törvényhatóság határozatát, mely szerint mostani köröm még egy (Család) községgel nagyobbítva lett. De megengedi főtitzt úr a körülményeket ismerve, hogy kétségbe vonjam, miként a nagys. főt. káptalan önt még egy pusztá vezetésével megbízna.

Pográny, 1902. június 12.

Bihary Gyula,
körjegyző.

Ingatlanok eladása!

Recska János örökösei tulajdonát ké-

pező: Nyitrai Fő-ut 50. és 52. sz. két ház
26,000 k. becsértékben.
Chrapatinában fekvő 60 hold szántóföld
28,000 k. értékben, és
Felsőréteken 12 hold rét 4500 k. becsér-
tékben

f. é. július hó 21-én

a nyitrai telekkönyvi irattárban bírói önkéntes
árverésen eladni fognak.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank

Budapest, V. Dorottya-utca 6. sz.
saját ház.

Befizetett részvénytöke
30 millió korona.

A bank újban a

jelzálog üzletet

vette fel üzleti körébe.

Jelzálogkölesönöket engedélyez
földbirtokokra

és városi nagy bérházakra saját kibocsátású

4 százalékos záloglevelek

alapján 20 éves, 30, 40, 50, 60, 65 és 70
éves törlesztésre a legelőnyösebb feltételek
melletti.

A benyújtásokat a leggyorsabban bonyolítja
le; minden megkeresést 48 óra alatt válasz-
ban részesít.

HIRDETÉSEK

jutányos áron

felvétetnek

a NYITRAMEGYEI SZEMLE

kiadóhivatalában

Nyitra, Papnevelde-u.

„Védjegy.”

FERENCZ

pálinka (sósorszesz)

Vértesszörp

használatban a leghatásosabb —
Feltétlen tisztasága következté-
ben úgy külső, mint belső hasz-
nálatra mindenképp legjobban
alkalmas, különösen is a most
anyira kedvelt gyúrómodszere
(massage). Kiváló sikerrel hasz-
nálatik köszvény, csúsz, meg-
hűlés ellen, bennűsök, ficamok-
nál, gyulladáskor és kelésnél, to-
vábbá a fejbőr erősítésére, vala-
mint a száj tisztítására; belső-
leg gyomor-görcs, rosszullét, fej-
fájás stb. ellen. Katonáknak,
vadászoknak, turistáknak, levél-
hordóknak általában sokat gyaloglóknak nélkülözhetetlen.
Valódi csak a mellélt védjeggyel. — Egy üveg
30 fillér. 1 és 2 korona. Kapható: gyógyszerárakban,
drogneriákban, fűszerkereskedésekben. — Nyitra: Czernyák R. és Einzigler József és társa utraknál, általában
ott hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, vala-
mint közvetlen: 23-50

Vértesszörp L. Sas-gyógyszertárában, Lugoson.

Teljesen ingyen!

Dr. Tóth János felső-zobori szülőjében
nintegy

250 szekér kő

a szőlő kitértésére céljából, teljesen ingyen át-
vehető. A kő egy rakáson van, közel az uthoz és
igen könnyen megközelíthető. A kik az ajánlatra
reflektálnak, forduljanak akár szóval, akár írás-
ban lapunk szerkesztőségéhez.

Jó és olcsó órák

3 évi írásban kiállított jótállással
küld magánosok részére

Konrad János

órágyár és aranyemlék kivitelei háza

Brüx-ben (Csehország)

Jó nickel-remontóir-óra 3 ft 75 kr
Valódi ezüst-rem-óra 5 ft 80 kr
Valódi ezüst lánc 1 ft 20 kr
Nickel ébresztő óra 1 ft 95 kr

Cégem a császári és kir. sassal
van kitüntetve, több kiállításon arany
és ezüst érmekkel lón kitüntetve és
ezekre menő elismerő levelekkel
rendelkezik. (8-53)

Répes árjegyzéket bérmentve küldök ingyen.

Édes órákat élvez 10 koronáért,
melyért

1 Clotild főhercegnő tortát,

1 doboz híres Oroszy Dessert

Confekt cukorkát,

20 db kiváló finom Oroszy Mig-
non süteményt

küld bérmentve utánvétellel

Oroszy Sándor,

udvari cukrász

Pécsert.

Hímző munkákra

kiválóan alkalmas

PFÄFF-varrógépeit

ajánlja

Szlávik Konstantin Nyitra, Plébánia-utca 4.

A Pfaff-varrógépek — elterőleg egyéb
gyártmányoktól, acél alkatrészekből álla-
nak az utolsó csavarig.

Erős anyagok feldolgozására, mint ipari
gépek első helyen állnak. — Tartósságuknál
fogva hosszú időre szóló jótállást biztosítok.

Javításokat elfogadok. Árjegyzék ingyen.

Kiváló tisztelettel

Szlávik Konstantin,

9-13.

mechanikus, optikus.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kaintot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kén-
savas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kén-
savas káli tartalommal,

Kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra), továbbá

mindennemű egyéb műtrágyaféléket, azonkívül

Rézgálicot (98-99%)

elismert kitűnő minőségben legelőszobban szállít a

„HUNGÁRIA” műtrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Sirkőraktár NYITRÁN!!

Van szerencsém a t. közönségnek tudomásul adni, hogy **Nyitrán, Piébánia-utca** Szirányi-féle házban

nagy sirkő- és kőfaragói raktárt

nyitottam, és azon helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb igényeknek is megfelelő siremlékek, családi sírboltok és egyéb kőfaragói munkákat bel- és külföldi anyagokból leggyorsabban és legmegtűnyosabban szállíthatok.

Förster Albert

es. és kir. udvari kőfaragó-mester. 4-6.

PÉCS EDE

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-kereskedése

Nyitrán, Vármegye-utca 1. sz.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe dús választékú

ásványviz-raktárát,

melyben a következő közkezdveltségnek örvendő *friss löttesü hazai és külföldi* forrásvizek mindig készleten vannak.

Magyar ásványvizek. Külföldi ásványvizek.

Borszéki.	Billini.
Budai.	Emsi.
Luh.	Giesshübl.
Polenai.	Guber.
Szolyvai.	Gleichenbergi.
Margit.	Halli.
Hunyadi.	Levico.
Salvator.	Karlsbadi.
Bikszádi.	Marienbadi.
Csizi.	Preblau.
Mohai.	Roncegnoi.
Szántói.	Rohitsi.
	Seltersi.
	Luhacsovici.

A t. szőlőbirtokosok figyelmébe ajánlok elsőrendű kék-követ (vegytisztát) és fehér hosszú raffiát.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Magyarország minden postállomására bérmenté 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 K Bosznia és Herzegovina részére 4-60 K. Kevesebb nem küldetik széjjel. Szétküldés előfizetés v. előleg beküldése mellett.

Miért szenved ön? Holott mindenféle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást, valamint amputálást.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Uzentifolia-kenőcs

használatnál rendkívül jó hatású a sebek gyógyulásánál, valamint a fájdalmak enyhítésénél utolérhetlen. A valódi uzentifolium kenőcs alkalmazható a gyermekágyasok rossz természetű mellhájainál, szoptatók mell keményedése, a tej elapadásának, az orbáncnak esetében, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak és csontrepedések, vágás, szúrás, lövés és ütő által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl. üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál, mindenféle dagaszt, kinövés, képződmény, karbakulcs és ráknál, vegre pokolyar, körömféreg, körömgüles, a lábna járás-közben történt kisebesülése, fagyás és égetés esetében. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely c-somagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 K 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérék mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hemisítások vévesétől s arra ügyeljen, hogy a tégelybe be van-e az apáca védjegye és egeem: *Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Örangyalhoz“ Pregradában, égetve.*

Ezen gyógyhatásukban felülmúlhatlan két szer nemcsak a romlásnak nines kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régiebb, annál értékesebb és hatósaabb, nem art sem a fagy, sem a forróság, tebtát minden évszakban használható. Majdnem minden esetben segítenek és eredménnyel járnak. legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló földiesért érték és hatáskülső ügynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olesó és megbizható, emellett teljesen ártalmatlan világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőség-ekre készletben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és címezük:

Thierry (Adolf) Limited „Örangyal-gyógyszertár“ Pregrada

(Rohitsch-Sauerbrunn mellett.)

Közp. raktár Budapesten TÖRÖK J. — Zágrábban MITTELBACH S. — Bécsben BRADY L. gyógytárakban. (9-52)

Péküzlet és lisztkereskedés

napi 60 korona bevétellel, Nyitrán magános házban, elutazás miatt, azonnal átvehető. — Bővebb értesítés Nyitra, Piarista-utca 3. szám alatt kapható.

WEIGL ANTAL

papi és polgári szabó Nyitrán.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel és külföldi szövetekből álló raktárát, valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, muctumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Huszar Istvan könyvnyomdája Nyitrán.